JAMIYATNING IJTIMOIY TUZILISHI VA MADANIYATI

Xursanova Dilchehra
Denov tadbirkorlik va pedagogika instituti
Filologiya fakulteti Xorijiy til va adabiyoti
yo'nalishi 1-bosqich 106-guruh talabasi
https://doi.org/10.5281/zenodo.24351355

Annotatsiya: Mazkur tezisda jamiyatning ijtimoiy tuzilishi va madaniyatining o'zaro uzviy bog'liqligi, ijtimoiy qatlamlar va guruhlarning madaniy jarayonlardagi ishtiroki hamda ularning shaxs kamolotiga ta'siri ilmiy-pedagogik jihatdan atroflicha tahlil qilingan. Jamiyatdagi ijtimoiy-iqtisodiy o'zgarishlarning madaniy qadriyatlarga ta'siri, ma'naviy muhitni rivojlantirish omillari hamda globallashuv sharoitida milliy o'zlikni saqlab qolish masalalari yoritilgan. Shuningdek, yoshlarda ijtimoiy madaniyatni yuksaltirish, ularni jamoat hayotiga faol jalb etish va madaniy merosga hurmat ruhini shakllantirish bo'yicha amaliy tavsiyalar berilgan.

Kalit so'zlar: jamiyat tuzilishi, madaniyat, ijtimoiy qatlamlar, ma'naviy muhit, madaniy meros, ijtimoiy munosabatlar, shaxs va jamiyat, globallashuv, barqaror rivojlanish.

Аннотация: В данном тезисе всесторонне проанализирована взаимосвязь социальной структуры общества и культуры, участие социальных слоев и групп в культурных процессах, а также их влияние на развитие личности с научно-педагогической точки зрения. Освещены влияние социально-экономических изменений в обществе на культурные ценности, факторы развития духовной среды и вопросы сохранения национальной идентичности в условиях глобализации. Кроме того, даны практические рекомендации по повышению социальной культуры у молодежи, их активному вовлечению в общественную жизнь и формированию уважения к культурному наследию.

Ключевые слова: социальная структура, культура, социальные слои, духовная среда, культурное наследие, социальные отношения, личность и общество, глобализация, устойчивое развитие.

Abstract: This thesis comprehensively analyzes the interconnection between the social structure of society and culture, the participation of social strata and groups in cultural processes, and their impact on individual development from a scientific and pedagogical perspective. It highlights the impact of socio-economic changes on cultural values, factors in the development of the spiritual environment, and the preservation of national identity under globalization. Furthermore, practical recommendations are provided for enhancing social culture among youth, actively involving them in public life, and fostering respect for cultural heritage.

Keywords: social structure, culture, social strata, spiritual environment, cultural heritage, social relations, individual and society, globalization, sustainable development.

© Ushbu material Creative Commons Attribution 4.0 International (CC BY 4.0) litsenziyasi asosida tarqatiladi.

Kirish Har qanday jamiyat muayyan ijtimoiy tuzilishga va o'ziga xos madaniy muhitga ega bo'ladi. Jamiyatning ijtimoiy tuzilishi deganda uning tarkibidagi turli ijtimoiy guruhlar, qatlamlar, kasbiy birlashmalar va sinflar o'rtasidagi o'zaro munosabatlar majmui tushunilsa, madaniyat bu qatlamlarning dunyoqarashi, axloqiy mezonlari, urf-odatlari, an'analari va ma'naviy qadriyatlarini o'zida mujassam etadi. Bugungi jadal o'zgarib borayotgan, texnologiyalar va axborot oqimi kuchaygan dunyoda ijtimoiy munosabatlarning murakkablashuvi madaniy jarayonlarga ham bevosita o'z ta'sirini ko'rsatmoqda. Jamiyatdagi ijtimoiy barqarorlik, tinchlik va taraqqiyot ko'p jihatdan ijtimoiy tuzilish hamda madaniyatning uyg'unligiga, ular o'rtasidagi sog'lom muloqotga tayanadi. Ushbu tezisda ijtimoiy tuzilish va madaniyatning o'zaro uzviy aloqadorligi, ularning yoshlar tarbiyasi va shaxs kamolotiga ko'rsatadigan ta'siri atroflicha tahlil qilinadi.

Ma'naviy-madaniy muhitni yuksaltirish va yoshlarda ijtimoiy madaniyatni shakllantirish yo'llari

Jamiyat madaniyatini yanada boyitish, uni zamonaviy talablar asosida rivojlantirish va yosh avlodni sog'lom ijtimoiy muhitda tarbiyalash uchun ta'lim muassasalari, oila va jamoat tashkilotlari hamkorlikda keng ko'lamli tizimli ish olib borishlari zarur. Bugungi kunda yoshlarda milliy va umuminsoniy qadriyatlarga hurmatni kuchaytirish, ularda mustahkam fuqarolik pozitsiyasini hosil qilish eng dolzarb vazifalardan sanaladi.

Ushbu jarayonni yanada kengaytirish va amaliyotga samarali tatbiq etish uchun quyidagi yo'nalishlarga alohida e'tibor qaratish lozim:

Madaniy-ma'rifiy tadbirlarni kengaytirish va ommalashtirish: Talabalar va o'quvchilar o'rtasida teatr, muzey, tarixiy obidalar va madaniyat maskanlari bo'ylab ekskursiyalarni, adabiy kechalarni muntazam tashkil etish, bu orqali ularning estetik didini, dunyoqarashini kengaytirish.

Ijtimoiy faollikni va tashabbuskorlikni rag'batlantirish: Yoshlarni turli ijtimoiy loyihalar, jamoat ishlari, ekologik aksiyalar va volontyorlik harakatlariga keng jalb qilish, bu ularda jamiyatga daxldorlik tuyg'usini va mas'uliyatni kuchaytiradi.

Axloqiy, huquqiy va estetik madaniyatni oshirish: Ta'lim jarayonida o'quvchilarga jamiyat qonun-qoidalari, o'zaro hurmat, muomala madaniyati va odob-axloq me'yorlari bo'yicha tushunchalarni doimiy ravishda singdirib borish.

Oila va ta'lim muassasasi hamkorligini mustahkamlash: Oila jamiyatning eng kichik va asosiy bo'g'ini ekanligini inobatga olib, farzandlarga kichik yoshdan boshlab mehnatsevarlik, halollik, bag'rikenglik va milliy madaniyatimizga hurmat ruhida tarbiya berish ishlarini kuchaytirish.

Xulosa

Xulosa qilib aytganda, jamiyatning ijtimoiy tuzilishi va madaniyati bir-birini to'ldiruvchi, bir-biriga tayanuvchi ajralmas tushunchalardir. Ijtimoiy munosabatlar qanchalik adolatli, shaffof va barkamol bo'lsa, jamiyatdagi madaniy muhit ham shunchalik yuksak darajada rivojlanadi. Ta'lim tizimi, oila va jamoatchilik birgalikda jipslashib harakat qilib, yoshlarda yuksak madaniyatni, ijtimoiy mas'uliyatni va milliy qadriyatlarga sadoqatni puxta shakllantirgandagina, jamiyatimiz barqaror ravishda taraqqiy etadi va kelajakda buyuk marralarni egallaydi.

© Ushbu material Creative Commons Attribution 4.0 International (CC BY 4.0) litsenziyasi asosida tarqatiladi.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati

1. O'zbekiston Respublikasining "Ta'lim to'g'risida"gi Qonuni (O'RQ-637-son). – Toshkent, 2020-yil 23-sentabr
2. Bekmurodov M. Ijtimoiy sotsiologiya. – Toshkent: Akademnashr, 2018. – 240 b.
3. Shermuhamedova N. Epistemologiya (Bilim nazariyasi). – Toshkent: Fan va texnologiya, 2018. – 280 b.
4. Mavlonova R., Vohidova N., Raxmonqulova N. Pedagogika nazariyasi va tarixi: Darslik. – Toshkent: Fan va texnologiya, 2010. – 464 b.
5. Inomova M. Oila pedagogikasi. – Toshkent: TDPI nashriyoti, 2007. – 195 b.

© Ushbu material Creative Commons Attribution 4.0 International (CC BY 4.0) litsenziyasi asosida tarqatiladi.